

РОЗДІЛ 3 ЕФЕКТИВНІСТЬ ГАЛУЗЕЙ І ПРОДУКТОВИХ КОМПЛЕКСІВ

УДК 338.48:379.845(477.83)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В ОКОЛИЦЯХ МІСТА ЛЬВОВА

Я. Янишин, к. е. н.

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Сучасний стан форм і методів організації сільського туризму в Україні вимагає активних кроків у напрямі вивчення прогресивного досвіду, виявлення тенденцій і проблем, розроблення заходів і програм його ефективного розвитку.

Аналіз остатніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження проблем сільського зеленого туризму зробили такі відомі зарубіжні та вітчизняні вчені, як В. Биркович, В. Васильєв, О. Дмитрук, Ю. Зінько, М. Костриця, Т. Лужанська, С. Махлинець, М. Рутинський, Ю. Стадницький, М. Ткаченко, Л. Шульгіна та ін. Однак є ще чимало питань, які чекають на своїх дослідників.

Постановка завдання. Ми ставили за мету визначити передумови для розвитку відпочинку на селі, зокрема в околицях міста Львова.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні індустрія туризму є тією сферою послуг світового господарства, що найдинамічніше розвивається. Туристом вважають особу, яка відвідує іншу країну з будь-якою метою, крім професійної діяльності, оплачуваної в цій країні [5, с. 79].

Зелений туризм – це туристська діяльність на території натуральних природних ландшафтів з елементами благоустрою, де існують умови для короткочасного відпочинку (від 5–10 годин до 1–2 днів), збирання ягід та грибів, відпочинку на пляжах тощо [4, с. 15–16]. Отже, зелений і сільський туризм – це господарська діяльність у сфері туристичних послуг, яка передбачає, як мінімум, надання місця для проживання чи знаходження туриста на лоні природи, як-от у лісі, в горах, в селі тощо. На нашу думку, «зелений туризм» є ширшим поняттям, що у тому числі охоплює категорію «сільський зелений туризм». Єдина відмінність між сільським і зеленим туризмом полягає в тому, що зелений туризм не прив'язується до знаходження (проживання) туриста в селі.

За економічним призначенням сільський зелений туризм спрямований на одночасне задоволення потреб двох груп громадян: споживачів-відпочивальників, які утворюють попит на туристичні послуги відповідного рівня, та власників агроосель, котрі задовольняють їх потреби. З огляду на взаємну зацікавленість і залежність цих суб'єктів туристичної діяльності між ними виникають економічні відносини у процесі становлення й розвитку сільського зеленого туризму як підпри-

емницької діяльності. Функції кожного з учасників туристичної діяльності та механізми їх взаємовпливу повинні бути узгодженими й збалансованими настільки, щоб відповідати інтересам і потребам кожного з них, функціонуючи при цьому відповідно до вимог чинної нормативно-правової бази [2, с. 13–17].

Обов'язковою передумовою успішного розвитку сільського зеленого туризму є вміння суб'єктів підприємницької діяльності прогнозувати динаміку й тенденції на ринку цих послуг і забезпечувати необхідні умови щодо зростання попиту на них. Розвиток економічних відносин у процесі становлення сільського зеленого туризму належить розглядати як підпорядкованість суспільних потреб інтересам людей з врахуванням соціальних, організаційних, правових, управлінських та інших процесів, за взаємодії яких досягали б синергетичного ефекту.

Щоб уповні використати туристичний потенціал Львівщини, необхідно проводити регіональну політику, спрямовану на використання можливостей Львівської області як туристичного регіону, зокрема:

1. Ініціювати збільшення обсягів та практик використання механізмів державно-приватного партнерства, у тому числі у формі концесій, для реалізації проектів з модернізації туристичної й транспортної інфраструктури, освоєння природних ресурсів (джерел мінеральних вод, лікувальних грязей), реконструкції, збереження та реставрації культурних пам'яток; розробити механізм надання туристичних об'єктів та природних ресурсів у довготривалу оренду за умов капітальної реставрації, належного утримання пам'яток архітектури, відкритого доступу до них, забезпечення умов збереження екології [1, с. 141];

2. Розробити й реалізувати регіональні і місцеві програми розвитку інвестиційної діяльності на територіях депресивних та гірських районів Львівської області, які володіють істотним туристично-рекреаційним потенціалом, спрямовані на заміщення державного бюджетного фінансування проектів розвитку їх економік (у тому числі з визначенням серед пріоритетних сфер інвестування туристично-рекреаційного комплексу) через створення інвестиційних фондів, кластерів, інших об'єктів інвестиційної інфраструктури, залучення коштів іноземних інвесторів, трудових мігрантів. Для стимулювання залучення інвестицій у туристично-рекреаційну сферу гірських районів та депресивних селищ необхідно скористатися успішним зарубіжним досвідом;

3. Розробити організаційно-економічні заходи стимулювання розвитку системи підготовки, перепідготовки спеціалістів та підвищення кваліфікації кадрів у туристичній сфері, включаючи залучення іноземних спеціалістів та фахівців до навчального процесу, вишкіл «дефіцитних» фахівців на туристичному ринку (аніматорів, середнього та нижчого обслуговуючого персоналу для готелів та ресторанів тощо) [3, с. 12]. Сформувати мережу тренінгових і консультативних центрів на базі навчальних закладів та місцевих органів самоврядування для навчання й підвищення кваліфікації власників об'єктів сільського, зеленого, агро- та ремісничо-мистецького туризму;

4. Ініціювати з боку регіональних і місцевих органів влади методичні інформаційно-комунікаційні заходи, спрямовані на поширення серед місцевого населення, туристичних операторів та агентів, підприємств готельно-ресторанного бізне-

су та санаторно-курортної справи, потенційних інвесторів позитивного європейського та вітчизняного досвіду створення садиб зеленого туризму, туристичних кластерів, підвищення рівня завантажуваності закладів розміщування, освоєння природних (у тому числі лікувальних) ресурсів;

5. Активізувати діяльність з популяризації можливостей і переваг туристично-рекреаційного комплексу Львівської області через ширшу участь у регіональних, національних і міжнародних виставках, салонах, ярмарках, форумах представників туристичного бізнесу, готельно-ресторанного господарства, санаторно-курортних закладів, закладів культури та мистецтва, що сприятиме збільшенню потоку внутрішніх та іноземних туристів, залученню інвестиційних ресурсів для реалізації нових проєктів у сфері туризму і рекреації на Львівщині.

Для ефективної популяризації туристично-рекреаційного потенціалу Львівської області необхідно:

– розробити програму та забезпечити фінансування створення уніфікованої мережі туристично-інформаційних центрів (з визначенням їх оптимальних організаційно-правових форм, окресленням першочергових завдань їх функціонування, фінансуванням діяльності) в районах області, вздовж трас, на автостанціях, на вокзалах, пунктах перетину кордону, центральних площах населених пунктів, на територіях туристичних об'єктів;

– представникам обласних/місцевих відділів та департаментів із розвитку туризму, рекреації та культури брати участь у всеукраїнських, обласних і міжнародних виставках, ярмарках, салонах консолідованим стендом Львівської області, рекламувати як окремі туристично-рекреаційні об'єкти, так і кластерні угруповання з надання туристичних послуг;

– проводити активну сезонну рекламну кампанію на національному телебаченні й телебаченні іноземних країн, спрямовану на промоцію зимового, літнього та культурного відпочинку, відпочинку для різних вікових груп, спеціалізованого туризму у Львівській області;

– здійснювати активну промоцію нового туристичного бренду Львівщини, а окрім того, розробити та просувати бренд «7 чудес Львівщини» в інформаційному просторі України та іноземних країн для реалізації окремих туристичних продуктів та реклами туристичних об'єктів, які мають культурну, історичну, архітектурну чи природну цінність;

– регулярно оновлювати туристичну інформацію на туристичному порталі Львівської обласної державної адміністрації, складати, публікувати та поширювати календар туристичних і культурних подій у Львівській області (а не лише календар подій Львова).

Отже, зважаючи на об'єктивні сприятливі передумови та окремі негативні аспекти розвитку туризму на Львівщині, пріоритетами державної регіональної політики мають стати покращання планування та ефективніше використання туристично-рекреаційного та природно-ресурсного потенціалу території за допомогою: довгострокового комплексного науково обґрунтованого стратегічного програмування та фінансування розвитку туризму і рекреації; рекламно-інформаційного та маркетингового забезпечення туристично-рекреаційної сфери у межах країни та за

кордоном; економічного стимулювання розвитку туризму та рекреації; реалізації механізмів державно-приватного партнерства та концесійних угод у сфері інфраструктурних і туристичних проєктів; поліпшення кадрового забезпечення розвитку туристичної галузі та готельного господарства, оптимізації загальної інфраструктури та інфраструктури туризму і культури; формування привабливого інвестиційного клімату для реалізації проєктів у сфері туризму та рекреації.

Висновки. Щоб в Україні стабільно розвивався зелений сільський туризм, необхідно соціально-економічні передумови, ініціативу, велике бажання багатьох ініціаторів цього руху, людський потенціал, який є на селі, поєднати з далекоглядною політикою з боку держави щодо стимулювання розвитку відпочинку на селі. У сприянні розвитку цієї діяльності велику роль можуть відіграти органи місцевого самоврядування і місцеві державні адміністрації. Адже проблеми, які допомагає вирішувати сільський зелений туризм, входять в компетенцію цих органів: зайнятість і доходи населення, благоустрій сіл, сфера обслуговування.

Розвиткові сфери відпочинку на селі сприятимуть наявні місцеві ресурси, активізація участі України в міжнародному поділі праці, залучення іноземних інвестицій у сільське господарство та приватизація об'єктів туристичної галузі.

Бібліографічний список

1. Биркович В. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України / В. Биркович // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 1. – С. 138–143.
2. Вінников О. Правове регулювання сільського зеленого туризму / О. Вінников // Туризм сільський, зелений. – 2010. – № 1. – С. 13–17
3. Васильєв В. Головна мета сільського туризму – це новий туристичний продукт / В. Васильєв // Туризм сільський, зелений. – 2009. – № 4. – С. 10–13.
4. Шенін А. Організаційне та законодавче забезпечення реалізації державної політики у сфері розвитку сільського туризму / А. Шенін // Туризм сільський, зелений. – 2012. – № 4. – С. 15–16.
5. Рутинський М. Й. Сільський туризм / М. Й. Рутинський, Ю. В. Зінько. – К. : Знання, 2011. – 271 с.

Янишин Я. Особливості розвитку зеленого сільського туризму в околицях міста Львова

Сільський зелений туризм позитивно впливає на відродження, збереження і розвиток місцевих народних звичаїв, промислів, пам'яток історико-культурної спадщини, розширює канали реалізації продукції підсобного господарства селянина. Зелений туризм виступає важливим чинником стабільного динамічного збільшення надходжень до бюджету. Розглядаються сприятливі передумови та окремі негативні аспекти розвитку туризму на Львівщині. Описано перспективи подальшого розвитку зеленого туризму на селі.

Ключові слова: зелений туризм, сільський зелений туризм, мале підприємництво, підприємництво, сільська місцевість.

Yanyshyn Ja. Features of green tourism in the suburban areas of the city Lviv

Rural green tourism is carried out by positive influence on a revival, maintenances and development of native folk customs, trades, sights of history-kultura legacy. He also

extends dustings of realization of products of subsidiary economy of peasant. Green tourism is an important factor of stable dynamic increase in revenue. The article deals with favorable conditions and some negative aspects of tourism development in the Lviv region. The prospects of subsequent development of green tourism are given on a village.

Key words: rural tourism, rural green tourism, small business, entrepreneurship, rural areas.

Янишин Я. Особенности развития зеленого сельского туризма в окрестностях города Львова

Сельский зеленый туризм оказывает положительное влияние на возрождение, сохранение и развитие местных народных обычаев, промыслов, памятников историко-культурного наследия, расширяет каналы реализации продукции подсобного хозяйства крестьянина. Зеленый туризм выступает важным фактором стабильного динамического увеличения поступлений в бюджет. Рассматриваются благоприятные предпосылки и отдельные негативные аспекты развития туризма на Львовщине. Указаны перспективы дальнейшего развития зеленого туризма на селе.

Ключевые слова: зеленый туризм, сельский зеленый туризм, малое предпринимательство, предпринимательство, сельская местность.

Стаття надійшла 06.03.2017

УДК 338.439.5(477):338.49.

**СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ
ОРГАНІЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ**

*М. Погорецький, ст. викладач, О. Брух, к. е. н., І. Бернацька, к. е. н.
Львівський національний аграрний університет*

Постановка проблеми. Україна має дуже великий потенціал в аграрній сфері, на основі якого можна поліпшити інвестиційний клімат, налагодити зв'язки з іноземними партнерами, а отже, зміцнити позиції нашої держави на європейській та світовій арені. Однією з важливих складових українського аграрного ринку є органічний ринок, за рахунок якого можна суттєво збільшити обсяги виробництва та експорту аграрної продукції. Але сьогодні низка чинників стримує його розвиток. Найважливіший з-поміж них – відсутність ефективної інфраструктури. Тому виникає необхідність її вдосконалення, оскільки все більше споживачів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках надають перевагу екологічно чистій продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан і проблеми розвитку ринку органічної продукції прямо чи опосередковано висвітлено у працях вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких варто виокремити праці В. Артиша, О. Бородіної, В. Вовка, Т. Дудара, Є. Мілованова, П. Писаренка, П. Саблука, А. Вічевича, У. Кьостера, М. Пауля, Д. Претті, О. Яценка та ін. [2, с. 139]. Однак не до кінця опрацьовані питання, пов'язані з розвитком інфраструктури органічного ринку в нашій державі, тому окреслена тематика потребує подальшого наукового дослідження.